

*Волинець Н. В.,**аспірант кафедри іспанської та французької філології
Київського національного лінгвістичного університету*

НЕКОНВЕНЦІЙНА ЛЕКСИКА В ІСПАНОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ТВОРАХ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Анотація. Цікавою видається думка відомого радянського філолога, перекладача В. Виноградова про те, що художній переклад є справжнім «словесним мистецтвом», яке вимагає від перекладача належної майстерності та ґрунтовних енциклопедичних знань, щоб відтворити та передати ідейно-образну суть оригіналу. З огляду на незліченну кількість наукових досліджень, присвячених питанням перекладу, проблема перекладу художніх творів не є новою, проте залишається завжди актуальною. Зумовлено це тим, що у текстах художніх творів культура та дійсність певного народу відображається крізь призму авторського світогляду, його особистих почуттів, які, як відомо, є неповторними. Сприяє цьому й те, що письменники використовують різні мовні засоби для створення художніх образів та емоційних ефектів, у тому числі і неконвенційну лексику, яка все частіше трапляється на сторінках художніх творів.

Однак у сучасному мовознавстві досі не існує єдиного підходу до тлумачення та класифікації неконвенційної лексики в перекладацькому аспекті. Відтворення у перекладах ненормативних комунікативних одиниць спричиняє певні труднощі: оскільки лексична семантика такого плану не збігається в різних мовах, перекладач повинен шукати такий функціональний відповідник, який може адекватно відтворити знижену лексику оригіналу, не пом'якшуючи і не підсилюючи її. Знайдений лексичний еквівалент повинен відтворювати саме ті експресивно-емоційні функції слова, які виражені в оригіналі, та передати той ефект, який створив автор у своєму творі.

У статті представлені різні класифікації стилістичних функцій неконвенційної лексики, а також окреслена проблематика та способи відтворення експресивних значень іспаномовної лайливої лексики українською мовою. Основним критерієм у відтворенні лайливої лексики є збереження її когнітивно-комунікативних та емоційно-експресивних функцій.

Ключові слова: неконвенційна лексика, стилістичні функції, іспанська мова, переклад, художня література.

Постановка проблеми. Визначною рисою художніх творів постмодернізму є тенденція до порушення комунікативних, тематичних та мовних табу, широке використання неконвенційної лексики. Ненормативна лексика функціонує у багатьох жанрах світової літератури, і сучасна іспаномовна художня література не є у цьому відношенні винятком. Кожен письменник, аби привернути увагу читача, послуговується різними засобами художньої виразності, як-от неологізми, метафори, синекдохи, табуйовані елементи тощо. Усі ці засоби, на думку Р. Миньяр-Белоручева, мають тимчасові семасіологічні зв'язки, тобто коли слова та словосполучення вживаються у переносному або ж в прямому значеннях, проте в незвич-

ному контексті, незвичній ситуації, створюючи в художній мові нові, яскраві емоційно-оцінні образи та індивідуалізуючи світобачення автора [1, с. 177]. Саме використання таких мовних засобів у першотворі, а також відтворення емоційно-естетичної інформації є одним зі складних завдань для перекладача, оскільки необхідно передати лінгвокультурні смисли авторського бачення, що не мають прямих відповідників в іншій культурі.

Сьогодні не існує ні єдиного загальноприйнятого визначення поняття «неконвенційна лексика», ні єдиної класифікації. Також актуальним залишається питання щодо мовно-експресивних функцій ненормативної лексики, оскільки кожен дослідник пропонує свій власний підхід у вирішенні цього питання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед дослідників, які розглядали питання функцій неконвенційної, інвективної лексики, виділяються своїм науковим доробком такі вчені, як В. Желвіс [2], І. Стернин [3], Г. Дмитриенко [4], К. Сотмейстер [5], Х. Авіла Кабрера [6], А. М. Рохо Лопес [7], С. Форманова [8] та ін.

Мета статті – схарактеризувати стилістичну роль неконвенційної лексики в сучасних іспанських художніх творах та особливості її відтворення в українських перекладах.

Виклад основного матеріалу. Багато відомих дослідників, як наприклад, К. Аллан та К. Баррідж, О. Плусеро-Сарно, Т. МакЕнрі, Л. Ставицька, С. Форманова, В. Мокієнко, В. Желвіс, оперують такими термінами, як «ненормативна», «неконвенційна» або стилістично знижена лексика, розуміючи під нею обценну, лайливу, табуйовану лексику, інвективи, жаргонізми, вульгаризми, арго, матюки тощо, пропонуючи різні класифікації таких комунікативних одиниць.

Загальноприйнятого визначення поняття «неконвенційна лексика» натепер не існує у науковій літературі, проте вчені сходяться на тому, що вона формує досить великий пласт словника мови, охоплюючи різні регістри, до яких належать соціальні діалекти (жаргон, арго, просторіччя та сленг), а також стилістично знижена лексика (обценна лексика, інвективи, вульгаризми, лайлива лексика та мат). Саме контекст визначає приналежність неконвенційної лексики до конкретної групи.

Усталеною є думка багатьох дослідників, що художній текст являє собою мовний феномен, який моделює надзвичайно багатий художній світ. У ньому відображається як реальна дійсність, так і вигаданий світ автора. За словами Ю. Лотмана, літературний текст є певним повідомленням мовою мистецтва, певна модель світу, яка просто не існує поза цією мовою, як і поза іншими мовами суспільних комунікацій. У художньому тексті все є системним, все не є випадковим і має свою мету, але одночасно все є певним порушення системи [9, с. 65].

Дослідник В. Руднев вважає, що «художня література не відображення реальності, вона є відображенням мовленнєвої діяльності, яка характерна для тієї національної мовної культури, до котрої належить автор; вона є рефлексією тієї мовної культури та збагачує її» [10, с. 18].

На думку російського вченого Ю. Солодуба, художній текст має поліфункціональну природу, оскільки виконує функцію комунікації між автором та читачем, а також реалізує когнітивну функцію, завдяки якій ми можемо пізнавати та досліджувати відображену в творі дійсність. Проте, як зазначає дослідник, специфіка художнього твору проявляється насамперед в його естетичному впливі на реципієнта [11, с. 21].

Уважається, що мова художнього твору є особливою. Письменник за її допомогою закодовує глибинні смисли художнього твору, виражає своє світосприйняття та використовує природну мову як будівельний матеріал свого творчого мислення [12, с. 13]. Оригінальну роль у цьому процесі відіграє нестандартна лексика кожної окремої мови. На думку багатьох лінгвістів (Ставицька, Гіро, Мокієнко), характерною властивістю такої лексики є її експресивність та оцінність, саме тому лексеми такого пласту доволі часто вживаються в художніх творах.

Відома українська дослідниця Л. Ставицька зазначає, що величезна словотвірною-семантична продуктивність лексики мату є непрямым свідченням того, що табу, накладене на неї, забезпечує доволі широкий простір свободи, якому могли би позаздрити інші лексико-семантичні шари мови. Завдяки цій внутрішньомовній свободі така семантична продуктивність лексики мату набула здатності не лише заміщати будь-яке слово, а й виконувати функції мови в цілому [13, с. 16].

Російський професор В. Мокієнко звертає увагу на те, що однією із домінуючих тенденцій часткової легалізації мату в художній літературі і засобах масової інформації є загальна розкритість соціального життя в останні роки, і лайлива лексика є своєрідним показником цієї розкритості [14, с. 45].

Використання неконвенційної лексики в художньому тексті – характерна риса сучасної іспаномовної літератури. Як зазначає українська дослідниця сучасної іспанської прози С. Романова, сучасна іспанська література відзначається цілковитою свободою. Мультикультуралізм та необмеженість творчого експерименту – характерні ознаки іспанських літературних творів. На думку вченої, неповторні культурно-історичні події та умови, що склалися в Іспанії на межі ХХ-ХХІ століть, сприяли синтезу традиції критичного реалізму з магічним реалізмом Х. Л. Борхеса, Г. Маркеса, Х. Коркасара, космополітизму із закоріненістю у провінційну традицію [15]. Серед романів такого типу, що демонструють блискучу авторську гру у творенні реально-вигаданого “Я” оповідача, виділяються своєю художньою самобутністю твори Карлоса Руїса Сафона.

На думку низки літературних критиків, проза К. Руїса Сафона – еталон нового типу художньої літератури, в якій в рівних частках поєднується прекрасне та моторошне, зображається романтична та дещо кокетлива атмосфера. Романи автора перекладені більш ніж 50 мовами світу, а його книга «Тінь вітру» вважається найуспішнішим твором, опублікованим в Іспанії з часів «Дон Кіхота» Мігеля де Сервантеса. Художня мова К. Руїса Сафона є надзвичайно багата й барвиста, а теми книжок – непересічні.

Роман «Тінь вітру» (*La sombra del viento*) 2001 р. є частиною тетралогії «Цвинтар забутих книжок» (*El cementerio*

de los libros olvidados), до складу якої входять такі твори, як «Гра янгола» (*El juego del ángel*) 2008 р., «В’язень неба» (*El prisionero del cielo*) 2011 р., «Лабіринт духів» (*El laberinto de los espíritus*) 2016 р. Кожна книжка з цього циклу є окремою завершеною історією. За твердженням самого письменника, ці чотири книги символізують чотири входи до лабіринту.

Автор у своїх численних інтерв’ю наголошував, що його метою було створити «гібрид», який міг би об’єднати всі традиційні літературні жанри, які зазвичай не співіснують один з одним. Письменник говорив про те, що ця серія творів написана з метою віддати належне «світові книжкам», мистецтву розповідати історії, а також привернути увагу до того магічного та нероздільного зв’язку, який існує між літературою та реальним життям [16].

Основна специфіка ідіостилю К. Руїса Сафона полягає у наявності еkleктики в його творчості, поліфонії, стилі стагнації сюжетної лінії, концепції часу, архітектурного символізму, а також вживання різних тропів (метафори, епітети, порівняння тощо). Еkleктика у творах К. Руїса Сафона виражається у комбінації різних стилів, жанрів, концепцій та художніх прийомів. У поліфонії сюжетних ліній інтригуюча таємниця є наріжним каменем повісті. На думку автора, саме містичні категорії секрета та загадки здатні повністю заволодіти перенавантаженою увагою сучасного читача. Концепт часу або його відсутність простежується у всіх творах автора. Таким чином, письменник відтворює хронологію важливих подій із життя героїв твору або деформує цю хронологію. Архітектурний символізм проявляється у детальних описах будинків, палаців, що символічно переплітаються з долею героїв. Місцем розвитку подій тетралогії є повоєнна Барселона (після громадянської війни), де автор дуже детально описує кожен із закуточків міста. Літературні критики зауважують, що сьогодні важко уявити місто без роману «Тінь вітру», де автор зображує готичну Барселону, реальну та вигадану водночас [17].

Мова творів К. Руїса Сафона наповнена різними тропами, які передають образність художнього слова та відтворюють індивідуально-авторську мовну картину світу. Вживання неконвенційної лексики автором відбувається здебільшого для створення бажаного стилістичного ефекту, що полягає у досягненні експресивної та емоційної виразності твору.

Відтворення неконвенційної лексики під час перекладу художніх творів є своєрідним випробуванням для перекладача, адже, окрім глибокого розуміння ідейно-тематичного спрямування першотвору, перекладач мусить відшукати адекватні засоби для збереження та передачі експресивних функцій лексем такого семантично пласта.

Професор А. Лілова зазначає, що одним із важливих аспектів під час перекладу художніх творів є вміння перекладача вловити та зберегти суть та загальні принципи, якими керувався автор, ідейно-образну структуру художнього оригіналу і таким чином визначити функції окремих елементів змісту і форми, а також їхню роль у контексті всього твору [18, с. 76].

Схожу думку висловлює і відомий російський дослідник В. Сдобніков, який говорить про те, що неконвенційна лексика має певне стилістичне забарвлення і необхідно визначити, яку саме роль відіграє це забарвлення в художньому тексті і як впливає збереження такого елемента на адекватність перекладу в цілому. Під функцією одиниці мови науковець розуміє її значення в мовленні та її роль у досягненні мети висловлю-

вання [19, с. 5]. Вчений виділяє сім функцій стилістично зниженої лексики в художньому творі: 1) емоційно-експресивну; 2) функцію оцінки; 3) функцію мовної характеристики; 4) соціально-ідентифікуючу функцію; 5) функцію часової атрибуції; 6) стилетворчу функцію; 7) функцію контекстуального ядра [19, с. 6-9].

Дещо іншу класифікацію пропонує українська дослідниця Л. Клепуц, яка виділяє в художніх творах такі стилістичні функції неконвенційної лексики: 1) натуралістичну; 2) протиставлення високій культурі; 3) експресивну; 4) демонстрації мовної розкутості; 5) ігрову; 6) наративну; 7) естетичну; 8) словотворчу [20, с. 110–112].

Французька дослідниця К. Сотмейстер виділяє тільки чотири основні функції неконвенційної лексики, а саме: 1) захисну реакцію, пов'язану із психологічним полегшенням (*réaction de défense liée à la libération de l'affect*); 2) викриття та помста (*dénonciation et vengeance*); 3) провокація, неприйняття опонента (*provocation, rejet de l'autre*); 4) словесне задоволення, інтелектуальна гра (*plaisir verbal et jeu spirituel*) [5, с. 8–15].

Найбільш продуктивним у цьому сенсі є російський лінгвіст В. Жельвіс, який виділяє 27 мовленнєвих функцій ненормативної лексики. Основними вчений вважає такі: інвектива як спосіб висловлювання земного, профанного начала, протиставленого началу сакральному, священному; катарсична; засіб зниження соціального статусу адресата; засіб встановлення контакту між рівними; засіб дружнього кепкування або підбадьорювання, встановлення корпоративного духу; наративна (спроба привернути до себе загальну увагу); демонстрація статевої приналежності мовця; інвектива як мистецтво; інвектива як бунт тощо [2, с. 109–126].

Думки цього філолога послужили нам основою для виведення функціонального ряду ненормативної лексики у художніх творах К. Руїса Сафона.

На основі наведених вище класифікацій у текстах іспаномовної художньої літератури, а саме у творах К. Руїса Сафона, можна виокремити такий ряд стилістичних функцій неконвенційної лексики:

1. Емоційно-експресивна функція. Ця функція проявляється у вираженні емоцій персонажів твору або ж автора, у підвищенні експресивності мови. Завдяки такій функції підсилюється значення сказаного. Така роль найбільш характерна для інвектив, вульгаризмів або грубого просторіччя, як приклад:

- *Cagandíez- maldijo el taxista* [21, с. 1376].

- *A bodai tóbi- laínvusa taxist* [22, с. 544].

В іспанській мові вираз "*me cago en diez*" вважається доволі грубим та непристойним. Існує декілька версій щодо етимології цього виразу. Одні лінгвісти вважають, що *diez* є евфемістичною заміною слова *Dios* (Бог), тому відносять цей вираз до табу, що належать до сфери богохульства. Проте є фахівці, які дотримуються дещо іншої думки та пов'язують цей вираз із прізвисьмом одного із найкривавіших генералів наполеонівського війська *Jean François D'Huez*, який тероризував південну частину Іспанії [23]. Під час відтворення цього виразу українською мовою виникають труднощі, що зумовлені різними картинами світу носіїв двох мов, а тому дослівний переклад у цьому випадку може негативно вплинути на читача, оскільки для українців табу, що належать до релігійної сфери, мають більший ступінь негативності. Вживання перекладачем пом'якшеного варіанту прокляття *a bodai tóbi* не знімає нега-

тивної конотації та відтворює емоційно-експресивну функцію оригіналу. У наступному прикладі для відтворення цього ж виразу перекладач застосовує динамічний еквівалент у вигляді фразеологізму-прокльону *щоб тебе чорти вхопили*. Вживання такого лайливого вислову зберігає та максимально адекватно відтворює функції першотвору, оскільки використання українцями табуованого поняття *чорт* у прокльонах свідчить про намагання досягти максимального ефекту від такої словесної формули, що викликає шкоду.

Me cago en diez- resopló Linares [21, с. 1195].

А щоб тебе чорти вхопили! – вилаявся Лінарес. [22, с. 473].

У наступному прикладі діалог відбувається під час допиту у в'язниці, тому автор, аби підсилити емоційне забарвлення речення, вживає неконвенційний термін. Слід зауважити при цьому, що іспанська неконвенційна лексика порівняно з українською є більш сексуально орієнтована, з частим вживанням скатологізмів:

"Te voy a abrir las tripas y te las voy a poner por collar, puta de mierda" [21, с. 948].

А зараз я тобі, суко, випущу тельбухи, а потім задушу ними. [22, с. 382].

Відтворюючи зміст цього висловлення, перекладач для збереження прагматичної еквівалентності та відтворення функції застосовує буквальний переклад лексеми *puta* (*новія, курва, лярва, сука*) та опускає *de mierda* (*лайно, гівно, гідота*), яка є семантично надлишковою, а тому її значення можна легко вилучити з контексту.

2. Натуралістична функція неконвенційної лексики полягає у реалістичному відтворенні живого мовлення, можливості передати ставлення персонажа до ситуації, а також відобразити характеристику певних героїв твору.

Розглянемо приклади з твору, де дії відбуваються під час громадянської війни в Іспанії. Місто бомбардують, а один з головних героїв Фермін після того, як не зміг врятувати життя маленькій дівчинці, плакав і ремствував:

Aquel mundo de mierda se acabaría para siempre al día siguiente o al otro porque no merecía seguir existiendo [21, с. 149].

Цей блядський світ мусить навіки згинуть завтра чи післязавтра, тому що не заслуговує на існування. [22, с. 59]

...si algo he aprendido en este perro mundo es que el destino siempre está a la vuelta de la esquina [21, с. 150].

...навчився у цьому сучому світі, то лише того, що доля завжди чекає на тебе за рогом вулиці [22, с. 59].

Для збереження натуралістичної функції та наближення емоційно-естетичної реакції читачів перекладу до реакції читачів оригіналу, перекладач застосовує прийом динамічної еквівалентності, оскільки дослівний переклад лексеми *mierda* (*лайно, гівно, гідота*) *perro mundo* (*собачий світ*) пом'якшує смислове значення цих лексем.

3. Функція оцінки. Ця функція притаманна переважно лексемам, які мають денотативно-оцінне значення, і вона є їхньою основною функцією. В. Сдобніков зазначає, що для стилістично зниженого слова функція оцінки може бути факультативною, якщо слово має у складі конотативного значення оцінний компонент. Перекладаючи ненормативну лексику з такою функцією, використовують фразеологізм *сучий син* або його гендерний еквівалент *хвойда*, який передає не лише денотативне значення зниженої лексичної одиниці, але й відтворює її стилістичне значення, наприклад:

...¿ese *hijo de puta* de Ubach ya tiene editor que le publique el *adefesio*? [21, с. 948].

До речі, а цей **сучий син** Убач уже має видавця, який публікуватиме його примхи? [22, с. 377]

No eres la primera ni la última **zorra de lujo** que se busca Leandro... [21, с. 529].

Ти, кралечко, не перша й не **остання хвойда** Леандро [22, с. 208].

4. Функція мовної характеристики особи. Ця функція неконвенційної лексики вважається однією із найбільш типових у художніх перекладах, оскільки вибір певного слова може багато розповісти про особистий характер того, хто говорить, яскраво зображуючи його внутрішній світ, ідеали та антипатії.

Проілюструємо її на прикладі діалогу одного з антигероїв твору Хав'єра Фумеро, який був найманним військовим і зраджував своїх побратимів. Через це його вигнали з війська, і він перетворився на відомого інспектора-ката в підвалах в'язниці Монжуїк. Автор твору широко вживає неконвенційну лексику для створення та розкриття ненависного образу цього персонажу.

Quando la vida **te da por el culo**, es de sabios **hacerse maricón**. Y a usted, amigo mío, la vida está a punto de **darle por el culo** a base de bien [21, с. 991].

Коли життя **грає тебе в дупу** найрозумніше **зробитися педарастом**. А тебе, мій друже, життя ось-ось **добряче виграє** [22, с. 393].

У наведеному прикладі перекладач вдається до лексичної заміни, тобто замінює лайку лексею такого ж емоційного потенціалу та семантичного спрямування, але іншого лексичного ряду, що зберігає та не порушує мовну характеристику цього антигероя. У наступному прикладі, завдяки прийому буквального перекладу *freír los huevos* (я **підсмажуватиму твої яйця**) та прийому контекстуальної заміни *que te cagues en la madre que te partió* (доки з тебе з усіх дірок лайно не полізе), що дозволяє відтворити ненормативну лексику за допомогою слів, підібраних з урахуванням контексту та мовленнєвих норм української мови, табуована лексика відтворює ідентичну функцію, як і в тексті оригіналу.

Si no me dices dónde se encuentra Vaslls, te voy a **freír los huevos hasta que te cagues en la madre que te partió**. [21, с. 992].

Якщо ти мені зараз не скажеш де **Вальс**, я **підсмажуватиму твої яйця доти, доки з тебе з усіх дірок лайно не полізе** [22, с. 394].

Висновки. Проведене дослідження продемонструвало, що використання неконвенційної лексики в сучасних іспаномовних прозових творах є одним із важливих лінгво-стилістичних компонентів, кожен з яких наділений своєю стилістичною функцією і як такий є невід'ємною характерною частиною парадигми ідіостилу автора. Неконвенційна лексика виконує у художніх творах різні образно-естетичні функції, доміанними серед яких є: емоційно-експресивна, яка підсилює значення сказаного та розкриває внутрішню психологічну налаштованість персонажів, передаючи їхні почуття та переживання; натуралістична, що полягає у відтворенні живого мовлення персонажів, їх правдивого зображення; функція оцінки та мовної характеристики, які допомагають розкрити характер героїв, збагнути їхні цінності та ідеали. Функції зниженої лексики впливають на вибір перекладацьких прийомів, оскільки їх відтворення в перекладах художніх творів є важливим складником для досягнення функціонально-прагматичної адекватності

перекладу. Так, перекладач твору К. Руїса Сафона використав при перекладі проаналізованих вище функцій неконвенційної лексики такі прийоми, як застосування лексичної заміни, динамічного еквіваленту, буквального перекладу та контекстуальної заміни. Треба однак зазначити, що вибір таких перекладацьких прийомів продиктований особистісним сприйняттям ідейно-естетичного змісту художнього твору і цілком вірогідно, що інший митець, перекладаючи ці ж неконвенційні вирази, міг би використати інші перекладацькі прийоми. У цьому, власне, й полягає одна із перспектив подальшого вивчення розглянутого у статті питання.

Література:

1. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода. Москва : Московский лицей, 1996. 298 с.
2. Желвис В. И. Поле брани. Сквернословие как социальная проблема. Москва : Ладомир, 2001. 352 с.
3. Стернин И. А. Проблема сквернословия. Воронеж : Истоки, 2011. 21 с.
4. Дмитренко Г. В. Вербальная инвектива в англоязычном лексическом субстандарте : дисс. ... канд. фил. наук : 10.02.04. Пятигорск, 2007. 166 с.
5. Sautermeister C. Céline vociférant ou l'art de l'injure. Paris : Société d'études céliniennes. 2006. 131 p.
6. Ávila-Cabrera J. Propuesta de modelo de análisis del lenguaje ofensivo y tabú en la subtitulación. *Revista Electrónica de la Lingüística Aplicada*. No. 12. P. 37-56. URL: <https://eprints.ucm.es/id/eprint/50076/> (дата звернення: 12.11.2021).
7. Rojo López A. M., & Valenzuela Manzanares J. Sobre la traducción de las palabras tabú. *Revista de Investigación Lingüística*. 3 (1). P. 207-220. URL: https://www.academia.edu/14712954/Sobre_la_traducci%C3%B3n_de_las_palabras_tab%C3%BA_por_Ana_Mar%C3%ADa_Rojo_L%C3%B3pez_y_Javier_Valenzuela_Manzanares (дата звернення: 12.11.2021).
8. Форманова С. В. Стилістичні особливості інвективи в українській мові. *Затиски з українського мовознавства*. 2013. № 20. С. 121-131.
9. Лотман Ю. М. Структура художественного текста. Москва : Искусство, 1970. 384 с.
10. Руднев В. П. Морфология реальности: исследование по «философии текста». Москва : Аграф, 2000. 432 с.
11. Солодуб Ю. П., Альбрехт Ф. Б., Кузнецов А. Ю. Теория и практика художественного перевода : учебное пособие. Москва : Академия, 2005. 296 с.
12. Тураева З. Я. Лингвистика текста: Лекции. Санкт-Петербург : Образование, 2013. 38 с.
13. Ставицька Л. Українська мова без табу. Київ : Критика, 2008. 454 с.
14. Мокиєнко В. М., Никитина Т. Г. Словарь русской брани (матизмы, обсценизмы, эвфемизмы). Санкт-Петербург : Норинт, 2003. 447 с.
15. Романова С. В. Іспанія: невтомний пошук нового. *Zbruc*. URL: <https://zbruc.eu/node/53456> (дата звернення: 09.12.2021).
16. Carlos Ruiz Zafón : Transformar mis libros en película sería una traición. *La Vanguardia*. URL: <https://www.lavanguardia.com/cultura/20161117/411938734752/carlos-ruiz-zafon-el-labertinto-de-los-espiritus.html> (дата звернення: 01.12.2021).
17. Светличная А. А. Идиостиль К. Р. Сафона как отражение его жизни и философских взглядов. *Молодой ученый*. 2020. № 22 (312). С. 631-633.
18. Лилова А. Введение в общую теорию перевода. Москва : Высшая школа. 1985. 256 с.
19. Сдобников В. В. Проблемы передачи стилистически сниженной лексики в переводе художественного текста : автореф. дисс. ... канд. филолог. наук : 10.02.19. Москва, 1992. 25 с.

20. Клепуц Л. Функціональна парадигма ненормативної лексики в постмодерні літературі. *Studia Methodologia* : науковий збірник. 2009. № 29. С. 107-112.
21. C. Ruiz Zafón. El Laberinto de los espíritus: A Novel. Barcelona : Planeta, 2016. 928 p.
22. Сафон Карлос Руїс. Лабіринт Духів: роман / пер. з ісп. Харків, 2018. 800 с.
23. El "diez" en el que nos cagamos tan alegremente era francés. URL: <https://lapaginainumerotrece.es/me-cago-en-diez/> (дата звернення: 01.12.2021).

Volynets N. Unconventional vocabulary in Spanish fictional texts and features of its translation into Ukrainian

Summary. Interesting is the opinion of the famous Soviet philologist, translator V. Vinogradov that literary translation is a real "verbal art", which requires the translator of proper skills and thorough encyclopedic knowledge to reproduce and convey the ideological essence of the original. Given the myriad of research on translation, the problem of translating of works of art is not new, but it is always relevant. This is due to the fact that in the texts of works of art, the culture and reality of a certain nation is reflected through the prism of the author's worldview, his personal feelings, which are known to be unique.

Contributing to this is the fact that writers use various linguistic methods to create artistic images, including unconventional vocabulary, which is increasingly found in the pages of works of art. Reproduction of non-normative communicative units in translations causes some difficulties, as the lexical semantics of such a plan do not coincide in different languages, so the translator must look for a functional counterpart that can naturally reproduce the reduced vocabulary of the original without softening or reinforcing it. The found lexical equivalent must reproduce exactly those functions of the word that are expressed in the original and convey the effect created by the author in his work. The article presents classifications of functions of unconventional vocabulary, as well as outlines the problems and ways of reproducing the functions of Spanish unconventional vocabulary in Ukrainian. The main criterion in the reproduction of abusive vocabulary is the preservation of its cognitive and communicative functions. The translation of such communicative units encourages the translator to find adequate equivalents and reproduce the emotionally expressive effect. Excessive use of non-normative language, its softening, omission or reproduction of the literal meaning in translation can distort the author's style and impression of the work.

Key words: unconventional vocabulary, stylistic functions, Spanish language, translation, fiction.